



Raport samooceny wg. Lokalnego Indeksu Jakości Współpracy

WPROWADZENIE

Warsztaty nt. oceny jakości współpracy w gminie miejskiej Frampol odbyły się w dn. 21-23 marca 2014r. Przedsięwzięcie w ramach projektu „Współpracujemy profesjonalnie” zorganizował lider projektu Fundacja Aktywności Obywatelskiej wraz z partnerem Gminą Frampol.

Uczestnikami warsztatów był zespół złożony z przedstawicieli miejscowych organizacji pozarządowych i Urzędu Miejskiego.

Ze strony gminy Frampol w zajęciach udział wzięli:

Józef Rudy
Wiesława Chołota
Agnieszka Korgul
Agnieszka Oszust
Maciej Dworak

Ze strony lokalnych organizacji pozarządowych udział wzięli:

Beata Kapica – Stowarzyszenie Przyjaciół Szkół - Radzięcín
Wojciech Małyszek – Stowarzyszenie Przyjaciół Szkół – Radzięcín, Ochotnicza Straż Pożarna Radzięcín
Elżbieta Wołoszyn – Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Kąty Nowa Przyszłość
Alina Gruszka – Stowarzyszenie Młodzieży Wiejskiej OMEGA – Pulczynów, Ochotnicza Straż Pożarna Pulczynów
Jadwiga Jasińska - Stowarzyszenie Młodzieży Wiejskiej OMEGA – Pulczynów
Elżbieta Oleszek - Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Kąty Nowa Przyszłość, Ochotnicza Straż Pożarna w Kątach

Warsztaty prowadził i moderował trener Wojciech Jagielski. Sprawozdawcą był Wojciech Małyszek. Łączny czas zajęć: 24 godziny.

WYNIKI WARSZTATÓW:

Zajęcia opierały się na technikach warsztatowych i prezentacji multimedialnej trenera. Przeprowadzono badanie ankietowe dot. „Oceny jakości współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi. Prowadzono dyskusję opartą na uprzednio przygotowanym scenariuszu .

Ustalenia nt. współpracy przy tworzeniu polityk publicznych w mieście Frampol

- Miasto Frampol nie posiada silnie rozwiniętego sektora pozarządowego. Istnieje oficjalnie 47 grup inicjatywnych i organizacji ale aktywną rolę oprócz klubów sportowych i OSP prowadzi jedynie 5 stowarzyszeń. Nie ma jednak ustalonych zasad uczestnictwa organizacji pozarządowych w procesie diagnozowania kwestii społecznych.

Projekt „*Współpracujemy profesjonalnie!*” współfinansowany jest przez Unię Europejską w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego

- W gminie Frampol nie działają żadne ciała konsultacyjne czy wspólne zespoły jednostek samorządu terytorialnego i organizacji pozarządowych. Jedynym źródłem informacji jest oficjalna strona internetowa BIP Urzędu Miejskiego. Jedynie Stowarzyszenie Przyjaciół Szkół posiada własną stronę internetową od roku 2012 gdzie można zapoznać się z bieżącą działalnością organizacji. Posiada zakładkę BIP.
- Nie ma ujednoczonej procedury tworzenia dokumentów strategicznych, w tym uwzględniających rolę i miejsce organizacji pozarządowych w procesach programowania.
- System monitoringu i oceny dokumentów w zakresie planowania zawarty jest w strategii rozwiązywania problemów społecznych i tylko częściowo określa rolę organizacji pozarządowych w ocenie. Podczas tworzenia strategii rozwiązywania problemów społecznych zorganizowano konsultacje społeczne w formule spotkań grupy opracowującej kierunki strategiczne i programy wykonawcze. W sumie odbyły się cztery spotkania, a w proces konsultacji włączonych było ok. 24 osób. Poza konsultacjami strategii rozwiązywania problemów społecznych w mieście brak jest jednolitej procedury tworzenia dokumentów planistycznych, co przekłada się na brak zasad udziału organizacji pozarządowych w procesie ich tworzenia.
- Obecna forma konsultacji polega głównie na zgłaszaniu uwag do projektów uchwał w formie pisemnej lub elektronicznej (dotyczy w zasadzie tylko programu współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi). Spotkania konsultacyjne organizowane są sporadycznie. Organizacje otrzymują informacje w formie pisemnej – listownie. W ocenie uczestników spotkania powodem niewielkiego udziału NGO w konsultacjach jest ich zbyt sformalizowanie oraz zbyt krótkie terminy na przeprowadzenie konsultacji i zaznajomienie się z tematami. Brak jest aktywności z obu stron w szczególności NGO.
- Bariery współpracy w tworzeniu prawa lokalnego jest brak tradycji współpracy organizacji pozarządowych z samorządem. W zasadzie nigdy nie istniała tu silna pozarządowa infrastruktura. Przełomowy był rok 2008 kiedy to gmina Frampol została zakwalifikowana do poakcesyjnego programu wspierania obszarów wiejskich. Zaczęły się tworzyć lokalne organizacje pozarządowe obejmujące swoim zasięgiem poszczególne wsie, i które chciały realizować zadania zwarte w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich. Powstały wówczas stowarzyszenia we wsiach Pulczynów, Smoryń, Kąty, Rzeczyce.
- Nowe organizacje otrzymały wsparcie ze strony samorządu głównie w zakresie uruchomienia i organizacji podmiotów pozarządowych. Urząd Miejski pełnił rolę animacyjną i określającą kierunki rozwoju (polityk) organizacji.

Ustalenia nt. współpracy przy realizacji zadań publicznych

- Program współpracy w gminie Frampol ma obecnie charakter roczny. Określa on zasady przeprowadzania konkursów oraz inne tryby realizacji zadań publicznych. W ocenie uczestników spotkania procedury te nie budzą wątpliwości.

Projekt „*Współpracujemy profesjonalnie!*” współfinansowany jest przez Unię Europejską w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego

- W zakresie realizacji zadań publicznych we Frampolu przeważają zadania realizowane w trybie konkursów ofert. Gmina przeznaczając rocznie 60 tys. zł na realizację zadań z zakresu pożytku publicznego. Rada Gminy zdecydowała, że w roku 2014 środki będą przeznaczone tylko na kulturę fizyczną.
- Całość zadań ma charakter roczny. Tematycznie skupiają się na tematyce sportowej i kulinarnej (tak było w 2012 roku). Program współpracy nie zawiera wskaźników efektywności realizowanych zadań publicznych. Nie ma również ujednoliconej procedury kontroli realizacji zadań publicznych. Kluby sportowe które otrzymują środki składają raport ze zrealizowanych zadań. Przy środkach powyżej 10 tys. zł środki przekazywane są w transzach i ich wydatki są monitorowane.
- Nie ma sformalizowanej oceny lokalnej współpracy, ocenie poddawana jest współpraca z organizacjami pozarządowymi w oparciu o ustawy o obowiązkach przygotowania i przedstawiania sprawozdania ze współpracy Radzie Miasta. Ze względu na brak wskaźników efektywności realizacji zadań publicznych, sprawozdanie ma wymiar ilościowy nie jakościowy.
- Ewaluacja programów i strategii przeprowadzana jest w zakresie określonym w samych programach i strategiach (ewaluacją Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych zajmuje się Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej). Raporty w zakresie wykorzystania środków przedstawiane są przez Urząd Miejski Radzie Miasta raz w roku zawsze w I kwartale.
- Kontrola i ocena realizacji zadań publicznych wynika z umów. Nie są tworzone i publikowane raporty z oceny realizacji zadań publicznych. Nie ma również formalnego obowiązku ewaluowania realizowanych zadań.
- Program Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Program Przeciwdziałania Narkomanii jest realizowany przez Urząd Miejski we Frampolu. Działania obejmują Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych, są realizowane programy profilaktyczne w szkołach oraz programy z zakresu zagospodarowania czasu wolnego. W ww. działaniach nie biorą udziału organizacje pozarządowe.

Ustalenia dot. rozwoju infrastruktury współpracy

- Aktualnie brak jest lokalnego systemu wsparcia organizacji pozarządowych w Gminie Frampol.
- Samorząd wspiera sektor organizacji pozarządowych poprzez organizowanie spotkań, seminariów, konferencji itp. miejscowych organizacji oraz w nich uczestnictwo w ww. spotkaniach.

Projekt „*Współpracujemy profesjonalnie!*” współfinansowany jest przez Unię Europejską w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego

- W zakresie niepieniężnego wsparcia organizacji pozarządowych gmina użycza nieodpłatnie lokali z zasobów komunalnych. W większości są to pomieszczenia świetlic wiejskich (6 obiektów). Samorząd przejął również w użyczonych obiektach opłaty z tytułu mediów oraz kosztów korzystania z bezprzewodowego Internetu.
- Organizacje pozarządowe mogą korzystać z bezprzewodowego darmowego Internetu na terenie gminy. Konieczna jest jedynie rejestracja adresu karty sieciowej. Formalności dokonuje się w Urzędzie Miasta. Program ten realizowany będzie do końca 2015r.
- Obecnie widać znaczącą zmianę w zakresie podejścia samorządu do roli organizacji pozarządowych. Działania w zakresie rozwoju integracji sektora pozarządowego są obecnie realizowane poprzez udział w projektach Europejskiego Funduszu Społecznego i realizację samooceny współpracy jako punkt wyjścia do określenia kierunków i technik współpracy.

PODSUMOWANIE

Gmina Frampol nie posiada rozbudowanego i zorganizowanego systemu wsparcia organizacji pozarządowych. W najbliższym czasie kluczowym wydaje się włączenie organizacji pozarządowych w proces aktualizacji strategii i programów gminnych, gdzie dokładanie powinno być określone miejsce i rola organizacji pozarządowych. Konsekwencją takiego planowania powinien być:

- a) wieloletni program współpracy pomiędzy samorządem a organizacjami pozarządowymi
- b) system kontraktacji zadań publicznych oparty o wspólnie ustalone standardy i umowy wieloletnie przy wykorzystaniu organizacji pozarządowych
- c) standaryzacja usług publicznych szczególnie opartych o umowy wieloletnie.

Koniecznym wydaje się również rozwój dwóch form współpracy partnerskiej: a) projektów partnerskich, b) inicjatywy lokalnej. Projekty partnerskie szczególnie realizowane z finansowaniem zewnętrznym (np. środki europejskie) w najbliższym okresie programowania mogą odgrywać kluczową rolę w rozwoju realizacji zadań publicznych. Inicjatywa lokalna natomiast daje możliwość włączania mieszkańców w faktyczne działania oddolne i budowanie aktywności obywatelskiej.

Ogólnie diagnozę współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi w ocenie uczestników warsztatów można sprowadzić do zagadnień:

- Brak siły wewnętrznej lokalnych organizacji pozarządowych;
- Niedostateczna aktywność organizacji pozarządowych spowodowana głównie niewystarczającymi środkami finansowymi;
- Niski profesjonalizm organizacji pozarządowych w pozyskiwaniu środków finansowych;
- Oczekiwania finansowe członków organizacji pozarządowych względem samorządu, przy braku zaangażowania w poszukiwanie innych źródeł finansowania;
- Niewielka aktywność członków organizacji pozarządowych w życiu społecznym Gminy – poza rodzinną miejscowością;
- Mały stopień współpracy organizacji pozarządowych i samorządu – poza tradycyjnymi formami – brak regularnych kontaktów, małe zaangażowanie w tworzenie nowych rozwiązań;
- Dobry kontakt organizacji i samorządu w ramach tradycyjnych organizacji – Ochotniczych Straży Pożarnych;

Projekt „*Współpracujemy profesjonalnie!*” współfinansowany jest przez Unię Europejską w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego

- Niedostateczne zrozumienie roli organizacji pozarządowych w rozwoju społecznym gminy;
- Brak silnego sektora pozarządowego, co powoduje jego pominięcie w procesie tworzenia i wdrażania prawa lokalnego;
- Brak silnego współdziałania samorząd – organizacje pozarządowe w zakresie: turystyka, ochrona zdrowia, niepełnosprawność, oświata, ratownictwo, wolontariat, profilaktyka uzależnień.

REKOMENDACJE

1. Konieczne wydaje się przełamanie dotychczasowych praktyk dotyczących przeznaczenia środków na realizowanie zadań z zakresu „pożytku publicznego” - głównie realizowane są zadania z zakresu kultury fizycznej.
2. Konieczne szkolenia dla organizacji pozarządowych i pracowników samorządu w zakresie możliwości wykorzystania środków publicznych na realizację lokalnych przedsięwzięć z zakresu polityki społecznej (Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój -POWER i Regionalny Program Operacyjny -RPO).
3. Środki będące w dyspozycji samorządu można wykorzystać jako „wkład własny” do projektów Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki oraz w przyszłości POWER I RPO. Nie należy traktować środków lokalnych jako wartości brutto podejmowanych zadań, a jako środki mogące przyciągnąć znacznie wyższy wolumen pieniężny.
4. W mieście konieczne jest wypracowanie metodologii diagnozowania problemów społecznych oraz tworzenia i konsultacji dokumentów planistycznych z udziałem organizacji pozarządowych.
5. Konieczne jest wdrożenie modelu konsultacji zakładające konsultowanie założeń rozwiązań w celu zwiększenia faktycznego wpływu organizacji na proponowane rozwiązania.
6. Konieczne są działania edukacyjne dla przedstawicieli organizacji pozarządowych i urzędników o roli i znaczeniu konsultacji i współpracy międzysektorowej.
7. W ramach prowadzonych już konsultacji koniecznym wydaje się uproszczenie formy konsultacji z pisemnych na spotkania oraz przyjęcie formy internetowych konsultacji.
8. W kontekście przygotowań do prac nad aktualizacjami strategii i programów w mieście, warto wypracować zasady włączania organizacji pozarządowych w proces tworzenia, realizacji i monitoringu realizowanych polityk publicznych np. poprzez włączanie przedstawicieli organizacji pozarządowych w zespoły opracowujące ww. dokumenty oraz monitorujące ich realizację.
9. Wprowadzenie umów wieloletnich dla zadań, które co roku realizowane są według tego samego schematu

Projekt „*Współpracujemy profesjonalnie!*” współfinansowany jest przez Unię Europejską w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego

10. Wypracowanie minimalnych wskaźników merytorycznych realizacji zadań publicznych, które znajdują się w programie współpracy
11. Koniecznym jest wypracowanie w Urzędzie formuły tworzenia, koordynowania projektów partnerskich z udziałem organizacji pozarządowych, wspierających organizacje w tym procesie.
12. Koniecznym wydaje się wypracowanie procedury oceny merytorycznej realizacji zadań, w tym procedur ewaluacji zadań pod kątem realizacji założonych celów.
13. Publikowanie ocen realizowanych programów i strategii gminy na stronach internetowych.
14. Uregulowania i promocji wymagają działania związane z zapewnianiem wkładu własnego. W ocenie uczestników to narzędzie wsparcia nie jest znane.
15. W ocenie uczestników koniecznym jest również zebranie w jedno miejsce i promocja rozwiązań w zakresie możliwości korzystania z mienia komunalnego, które to wsparcie jest dzisiaj realizowane przez różne jednostki organizacyjne w gminie.

Załączniki:

1. Listy kontrolne - płaszczyzny współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi w Gminie Frampol
2. Oceny punktowe dotyczące jakości współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi w Gminie Frampol
3. Opracowanie Grupy Roboczej na temat jakości współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi w Gminie Frampol
4. Scenariusz dyskusji wykorzystany podczas warsztatów samooceny wg.LIJW